

Hétfő

November 2.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

1846. 2-ik félév.

45.

4-ik évfolyam.

Ez ÉRTESÍTŐ, melyben adás-vevés, kereskedési-gazdasági 's más ilyes hirdetések közöltek, Debreczenben minden hétfőn, Nagy-Váradon csütörtökön jelenik — Fél évi előfizetés házhoz küldve Debreczenben 's Nagy-Váradon 1 — postán bár havá 2 — for. értékben. Előfizetel lehet mindenkor a' Tudakozóintézetben.

(D. 119.)

**Pest-Brassói
GYORS-ÚTAZÁSI HIRDETÉS.**

(1. 3.)

Az intézet minden lehető kényelemtől gondoskodni kívánván: ezennel közhírré teszi, — hogy folyó év November elsőjéül **Debreczenből Kolozsvárra 's onnét vissza** a' t. cz. utazókat több legkényelmesebb 's lehető csinnal rendezett úveges hintók szállítandják: — **Debreczen Pest közt** az utak rosszasága miatt az eddigi modorba völt kocsi megmaradván:

Ügyvivő szobák vannak utazók 's podgyászok fölvetelére

Pesten a' fehérhajónál, **debreczeni ügyvivők** Vallis és Papp fűszerkereskedő urak, **NVáradon** a' Zöldfa vendégfogadóban Jónás és Stojka urak, **Kolozsvárt, Tordán, Enyeden** a' Biasini vendégfogadójaiban, **Szebenben**, a' Fehér oroszlánynál, 's **Brassóban**, a' Zöldfánál.

Költ Pesten, October' 17-dikén 1846

Biasini Ferencz s. k.

(D.)

EGY ZONGORA,

melly hat egész octávás használatul, vagy megvevőleg keresetlik, ebbeli rögön bejelentést elvár a' debreczeni t. intézet.

(N V. 159.)

(1.)

A' nagyváradí fiókiparmütári részvénytársaság tagjai felszöllittanak, hogy az első részletnek vagyis egyegy részvény után 10 pengő forintnak befizetését, a' 15-ik alapszabály értelmében, folyó évi November 1-ső napjaig teljesítsék, köteleztetvén az első részlet befizetése alkalmával, minden részvény után 30 pengő krajczárt, mely öszveg a' 76-dik alapszabály rendelkezéséhez képest az előleges költségek fedezésére van szánva, fizetni. A' társaság pénztárnoka Ásmány Jozsef a' fizetésekről ideiglenes nyugtatványt adand.

Kelt a' nváradí fiókiparmütári részvénytársaság választmányának 1846-dik évi October 23-dikán tartott üléséből

Lukács György,
jegyző.

(D.)

Egy kerékgyártó mester,

valamelly uradalmi vagy urasági udvarhoz ajánlközik a' debreczeni tudakozó intézet által. —

(D.)

Egy özvegy-nő,

javakorú, közelebb Eperjesről érkezendő, előre tudatja, hogy Debreczen — 's környékében kiadó gazdaszanyoi — vagy gyermek melletti alkalmazást ohajtana felvállalni. — Értesítést vár a' t. intézet által. —

(D. 121.)

(1. 3.)

PÁLINKA-MÉRÉTESI AJÁNLAT.

Alolirt, — ki a nemes várostól a 'belső pálinka-méretési jogot, f. 1846-dik évi November 1-ső napjától három egymásutáni évre haszonbérbe kivette, — értesülven a' felől, hogy többen helybeli t. cz. polgárok a 'pálinka-méretési jog' gyakorlatában részesülni kívánának, ezennel nyilatkozza, miként ő a' t. ns városi tanácstól nyert k. engedelem mellett, kész úgy egyes polgároknak, valamint é' végre összeállott társaságoknak, bizonyos szerződésileg meghatározandó, bérlete összegéhez aránylagos fizetésért átengedni azon jogot, hogy akár a' város' bizonyos részeiben, utcáiban, határozatlan számi helyeken kizárólag csak ők, akár pedig a' város bármely részében, utczájában, bizonyos helyeken azonban és nem kizárólag, hanem us alóérttal közösségben mérhessenek és mérethessenek pálinkát s' mindennemű előírtnak bérlete alá eső szesz-italokat; kész továbbá ezen jogot, fél- vagy egész évre, sőt bérlete egész idejére ekként szerződésileg átengedni; és midőn erről a' helybeli t. cz. polgárokat ezennel nyilvánosan értesitné, egyszersmind jelenti, hogy a' t. cz. váalakozokat, az átengedési feltételeknek közlése, és azok eránti bővebb értesítés végett, mainaptól kezdve, e' hó végéig, Hatvan utczában n. mlgú gr. Vay Abraham úr ó' excellja házában lévő szállásán, mindenkor készen eivája. — Debreczenben November hó 1-ső napján 1846.

E. senberger Dávid.

a' helybeli belső pálinka-méretési jog
haszonbérlelője.

(NV. 160) KÖZHIRÉTETEL.

(1.)

Van szerencsém egész tisztelettel jelenteni, hogy folyó hó November 8-9-diken megnyitandom magas helyről engedett **Iyán-nevelő intézetemet**, melyet jó tanító-mesterek és sok évi tapasztalásaim által, ez ügyben a' magyar hazában fenálló legjobbakk közzé reménylek számíthatni, 's melyben vallástán, magyar, német és franczia nyelvet, valamint a' többi szükséges tanulmányok, mivel társalgás, minden hasznos és finomabb kézművek, zongora, rajz és táncz alaposan fognak taníttatni.

Zene és táncz külön díjaztatnak; egyéb oktatásért, lakás, élelmezés és folytonos gondviselés felügyelésért egy növendék 200 pengő forintot fizet egy évre, nyugedenként előre.

Csupán tanulás végett ide járó növendék a' felebbi tanulmányokért, zene és rajz nélkül 5 frt. rajzoktatással 6 frtot pengőben fizetend havonként előre.

Intézetem érdekében Bécsbe szándékozván utazni, minden t. cz. részvételnél kívánok tisztelettel kérek, méltóztatásanak rendelkezéseikkel mentül előbb szálláson, Fejérpapok utcáján, Klobusitzky-házban megfizetni.

Gál Elisét.

(NV. 158.)

Széna eladás.

(1. 3.)

Nagy-Szánthó helység határára Váradhoz egy órányira alku mellett akár egész mennyiségben, akár részenként eladandó 34 öl jó mennyiségű idei széna, tavalyi repceze szalma 32 öl, idei tavasz szalma 25 öl, őszi szalma 35 öl, mely takarmányok tűz ellen is 3 hónapra biztosítva lévén, ha a' vevő helyben akarja felétni, arra nézve alkalmas nagy akol is adatik, a' venni szándékozó jelentse magát Várad-Olasziban ügyvéd Incze Jánosnál, helyben NSzánthó tek. Bige Károly úrnál.

(NV. 161.)

Eadó széna.

(1. 3.)

Rhédei József és László, Bihar megyében a' Sárretyi járásban felvő Bakonyiszögi Jóságokban, mintegy 100 szekér széna eladó. — Értekezhetni Kereknyey Pál ispánnal Bakonyiszögbe. —

(D. 121.)

Borok árvereltetése,

(1. 3.)

Németi József csödtömögéhez tartozó 110 kis cseber újbor, mind jó vasas edényekbe folyó November 16-n d. e. 10 órakor, a' szent imrei hegyen, lévő pinczében a' helyszínen árverés útján el. fog adatni. —

(D.)

300 k. cseber újbor.

(1. 3.)

Vajdai termés és nagyobb mennyiségű ó borok 's az ugyanottani hegyi pinczébe letéve van eladó. — Értekezhetni iránta Debreczenben az erdőmesterrel. —

(NV. 120.)

400 köből zab.

(1.)

egy öszvegben, vagy száz köbőlként Debreczenbe be-szállítva eladó, 's készpénzzel fizetendő kerestetik, melynek bejelentése a' tudakozó intézetnél mintegy 15 nap alatt multhatatlanul megkiváratatnék, és annak következtében az alku is megtörténhetnék.

Költ Debreczen November 1-sőén 1846.

(D. 115.)

Eladó széna és szalma.

(3. 3.)

Erkenézi Szlavy Károly úrnak, ott helyben 50 öl részszerint gyepl, részszerint sásas szénája, és 50 öl szalmája, szabad kézből eladó, melyeket a' helyszínen is fel lehet étni és használni. —
Érkenéz October 12. 1846.

(D. 126.)

Lőeladási hirdetmény.

(3. 3.)

Egy pár 5 éves seregélyszürke kitanított kocsiló, csinos újdívatú hámmal és könnyű ernyős szekérral együtt minden órában eladó. — Értekezhetni iránta a' tud. intézetben. —

(NV. 156.) **Meghívás közgyűlésre.** (3.3.)

A'bih. gazd. egyesület f. évi November 2-kán délutáni 5 órakor V. Olasziban a' Cassinó teremében közgyűlést tartand, mellyen erdőtörvény javallatok megvitatása, kertészeti szakosztály megalakítása, 's több a' megbeszerte elindult körlevelekből bővebben látható tárgyak minél számosab tagtars urak buzgó részvétét igényli. — Kelt a' b. g. egyesület f. hó 4-én Debreczenben tartott nagy gyűléséből.

Augyalí Andrá,
egyesületi titoknok.

(NV. 149.) (5.6)

Nagy és rendkívül gazdagon elrendezett
Jószág-lotteria,

mellynek főhúzása még ez évben leend.
E. f. évi November 21. Szombaton megmásolhatlanul menend véghez az ingyen nyerő és arany jutalom sorsok, ugyszinte a' főhúzása a' nagy

Birtok és Arany lotterijának:

mellyben nyeretni fognak:

Myczkowce, Zwierzyn és Bereznica-Nizna szép és jól védelmes jószágok Gács országhban, vagy váltásigul 200,000 v. fr. készpénzben.

E' nagy sorsjátékban 28,850 nyertes nyer összesen (az előhúzás által nem csonkult)

500,000 vforintot

mellyek közt foglaltatik 12000 darab cs. kir. arany. Egy sors ára 10 ft v. cz.

5 sorsra egy veresíngyen nyerő sorsjegy ráadásul adatik. A' ki 20 sorsjegyet veszen egyszerre, ráadásul ingyen kap két ingyen sorsjegyet, bizonyos 10 ft. nyreménnyel, és két arany-jutalom-sorsjegyet, melly bizonyosan nyer 2 aranyat vagy 22 1/2 vforintot.

Nagy Árvadon sorsjegyeket ns. Faur Gábor urnál, valamint a' többi szilárd kereskedéséknél is kaphatni.

Figyelemztetésül! minthogy ezen évre nincsen hirdetve más sorsjátéknak nagyhúzása: nem is leend több alkalom illy-csekély betétellel o'ly nagy summákat nyerhetni.

Bécsben Sept. 5. 1846.

Hammer és Karis,
cs. kir. kiv. nagykereskedők.

Ezen lotterijából alólirtnál egy sors csak 2 ft:20 kr. pengőben, a' hol tarsasági játékok, arany és szabad ötöd rész sorsok jutányos áron kaphatók.

NVárad: Oct. 1. 1846.

Faur Gábor.

Folyó hó' Nov. 21-ki Bécsi fősorshúzásra,

mellyben 200,000 ft a' főnyertes,
300,000 „ a' melléknyeremény,
500,000 „ az öszves nyérés,

mellyek közt 12,000 darab cs. kir. arany nyeretik, sorsokat kaphatni a' debreczeni Tud. Intézetben.

(D. 118.) **FELSZÓLÍTÁS.** (2.3.)

Egy 13 - 15 évű, tiszta erkölcsű, a' német nyelvben is valamennyire jártas ifjú, alulirtakhoz kereskedői tanítványul kerestetik. — Tanulói korhelység egyszerű következményétől az iskolai fenyeitől menekülni o'bjáto ifjútól — mint ki tökéletlen háttérzetlan jellemmel lépne e' pályára, — kéri magokat megkímélni.

Mólnár S. és Társa.

(D. 117.) (2)
Idősb Fényes Károly úrnak vértési udvarháza, gazdasági épületei, 405 hől szántó 's kaszálló földje, 16 zsellére, 7 jobbágya, 6 évre haszonbérbe adandó.

(NV. 135.) (2.3.)
A' szalontai Casino részéről közhírre tétetik, hogy folyó év' November végével, vagy a' mint a' válakozó egyezkedik, vendéglési jog, teke asztal és táncvirgalmi jövedelmezések kiadandók. A' válakozó értekezhetik Szalontán a' t. Casinói előnk ural.

(NV. 154.) **2.000** (2.3.)
Váltó forint, több vagy kevesebb időre, egészbe vagy részenként kiadó. — Bővebb útastást vehetni, a' nvaradi t. intézeti irodában.

(NV. 154.) **KÁMODY MIHÁLY** (3.3.)
arany és ezüst művész, szokott tisztelettel tudatja a' t. cz. közönséggel, hogy 3 felso'bb engedelmellett, sz. NVárad városában a' Zöldta-utczán Geist ur háza alatt lévő boltban működend, a' hol is kész ékszerreit 's pontos szolgáltatjat ajánlja.

(NV. 153.) **Eladó kocsi.** (3.3.)
Nagy Német utczán Bene József ur házánál három fedeles jó karban lévő kocsi eladó. —

(NV. 151.) **Híradásul** (3.3.)
A' NLIétai uradalomban gazdagon hágós kosok talátnak eladók. —

(NV. 152.) **Bérlak.** (3.3.)
Sz. NVárad városában Magyar utczán, pékmester Czink József házánál az utczára két szoba, konyha, kamara, istálló, minden óran kiadó. —

Szívreható esemény.

mellynek valóságáról jótáll közlö' úrnak neve, czélirányosnak véltük a' közönség tudomására juttatni, hogy szolgáljon intő például az illetőknek, miként járjanak el a' szív ügyei körül.

Jól lehangyaltott a' nap, midőn behajtaták Margitára, gr. Csáky ur tulajdonába. E' hely es vidéken fekszik az Ermelléken, a' bakatorok házában, Bihar megye szélén a' Részek szomszédságában. Közelenek hozzá a' makk-és vadkandurezhgyegek, havá az alföldi veszekedő házaspárok szoktak egymást haragjukban küldeni, mondván:

,menj! nem bánom ha a', rézíg' mégysz is, csakhogy ne lássalak; — továbbá a vendégszerető M. Petri, a' festői Ottomány és a' síma Eradony. Margita határára, mikor az idő nem felette mostoha, dús kalászos szokat lengeni, 's a' földmívelő nem hiába törli homlokának veréjtékét; jó karban tartott erdei kedvelt tanái a' vidék tollas énekesekinek, ezer virágu rétfői buja füvetek nyújtanak a' kasza alá, mely-lyek a' Berettyó vizével kigyó-alakban kanyarognak keresztül az egész határon; a' két keresztű kalvária mintegy mutatóul emelkedik fel a' város felett, hola' legjobb bakatorrt adjak az édes gerézek. Ujabb időben kereskedési fontosságot is nyert Margita, 's szarvasmarhákra és gabonára nézve a' somlyói, váradi és debreczeni piacok mérlegét egyen-súlyozza; műiparra különösen a' fazekas-készít-ményekben tűnik fel; szellemi haladását a' nem rég a-lakult olvasó-egylet tanúsítja. De legyen elég ennyi Margita ismertetésül, mit csak azért jegyzék föl, hogy a' ki olvasandja, némileg ismerje a' helyet, mely egy mindjárt elbeszélendő történetnek ittlé-tünk alatt színhelye vált. Térjünk tehát a' dolagra.

Laluk Margitán egy gyógyszerész, kinek egy tizenhatsz éves, középtermetű, derült homloku, két szemű, szelíd arcokifejezésű, jámbor, és minden tekintetben ajánló külsejű fia van, kit szinte a' gyógyszerészségre oltat; ezen ifjú egy épen a' szomszédságban lakó hé b e r leányval, ki vele ha-sonló csetidejű 's vonzó külsejű bir, megismerke-dett; az ismeretség nemesebb érzéseket költött fel mindkettőjükhöz: és ők szereték egymást az ártalanul szerető szív egész szenvedélyével. Az ifjú szü-lői észrevevén ezen átalok nem helyeselt viszonyt, mindenkép igyekezének azt megakadályozni, 's előbb szűz szóval, majd — az nem használván — egész szülei szigorral akarák a' már megindult forrást kut-fejébe visszaszorítani; de a' már lobogó láng nem oly könnyen engedí magát eloltatni, 's a' hatás, a' természet örök törvénye szerint, visszahatást szül: a' tiltott 's gátolt szerelm a' létségbeesésig csigázá a' szerelmesek kedélyeit, úgy, hogy az ifjú már ez-előtt több hetekkel meg akart szökni az atyai ház-tól, és két izben, egyszer mérég, másszor pedig golyó által akart éltének véget vetni, mely szán-dokaiban azonban mindig megakadályoztatott, a' már szökésre fölvetit utról baráti által visszahoztatván, 's a' bevett mérég ellen mentőszer adatván be nekie, a' puská kezéből kiragadtatván. Ezen jelenetek után az ifjú darab ideig nyugodtan maradt, 's nem ki-sértett meg semmi szabadulási merényt az atyai ház-tól, miben akadályoztatott is a' szülék szigorú szem-ből elhárítása által; de Margitán létünk alatt, augusztus-ban, egész nagyságában tört ki a' gátolt szerelm a' legszomorúbb következményeivel: a' leányon né-hány nap előtt különös változások valának észreve-hetők, megállott egy helyben, 's hosszabb gon-dolkozás után felkaczagott, 's a' megzavarodott el-

menek különböző jeleit adá; mindenki rémülettel tévé azon észrevételt, hogy e' leány meg fog té-bolyodni; az irtózatot gyanu csakhamar létesült is, mert már másnap reggel a' szerencsétlen lény töké-letes ördögö állapotban volt, szánakozásra méltó kiabálások közt mindig csak szerelme tárgyát, az újat emlegetvén, 's annak képzelt elzáratása és kinoztatása ellen panaszkodván, ugy annyira, hogy a' körülte-levők 's házi gazdája — kinél szolgált — kényte-lenek valának őt egy szobába bezárni, 's jönek lát-ók kezeit megkötözni. A' nép tudólván jött a' szegény állozat bámúlásra, és a' szomszéd gyógyszerzárban lakó ifjú ezt mind látta, és tébolyodott kedvesének ördögö kiabálásait hallotta; de ő nem közelített hozzá, mert tiltá a' szülei szigor. Van-e kinosabb helyzet a' világon, mint szívünk egész mélyébe 's lelkünk tiszta felségeseibe szeretni, és szerelmünk tárgyát, kiért éltünkét készebe volnánk feláldozni, kinek tekintete szívünk vérebe van forrva, ki üd-vünk, boldogságunk és mindentünk, értünk illy szom-oruan feláldozva tudni; közel lenni a' helyhez, hol üdvünk virága csirának indult és felvirágozott, és nem léphetni át a' küszöböt, mellyen belül az eltiprot virag, a' szétzartott kebel sodortatik az ősz-szétéptet érzelmek romjain a' tompa reménytelen sirtögör felé? ! Emberek! mikint adtok kárpótlást a' megtört kebelnek ennyi kínért, ennyi fájdalomért, megunyogtathatjátok-e a' keszvertli szívet minden hideg kiszámításitok's terveitek összegével, habár azok a' hatalom és fénySOROPÓT nyitnak is meg az előtt? ! Tegyétek szívre kezeiket, nemle nehezen esik nektek, hogy hideg számításbeli akaratotoknak az ellenkező érzésű kebel nem tud eleget tenni, — és az ifjúnak ne fájjon, ha monnyitől irtalmatlan ke-zekkel fosztatik meg? számot fogtok-e adhatni lelki-ösmeretötök, 's az örökbíró ítélőszéke előtt egy ár-tatlanul szerető leánynak semmivé tett, elrablott és széccrt és egy érzelme tárgyához hún ragaszkodó if-júnak szűdtült boldogságáért? — De menjünk to-vább a' szomorú történet fonálán.

(Folytatás következik.)

Előbbi rejtvény:

Sírás.

Piaci ár vált. gr.	Debrecezen		N. Várad.		Miskolcz	
	Oct. 24.	Oct. 28.	Oct. 28.	Oct. 19.	Oct. 19.	Oct. 19.
Köböl	felső	alsó	felső	felső	felső	alsó
Tízta búza	400	350	400	340	400	380
Kétszeres	320	310	300	250	350	340
Róza	300	280	240	210	335	330
Árpa	190	160	200	160	220	210
Zab	120	110	100	90	110	105
Tengeri	180	150	220	160	180	160
Köles	260	240	140	120	—	—
Kása	400	440	—	—	—	—
Szaloma máza	50 f.	46 f.	48 f.	47 f.	—	—

Lotterian kijött számok, Kassain, Oct. 17) 67. 48. 39. 24. 38. — Budain, Oct. 24) 65. 20. 63. 18. 80.

Szerkeszti 's kiadja Balla Károly. — Nyomatik Debrecezen Tóth Endre által.